

Per e-mail verzonden aan de directie van NS:

Kim Bruggeman en Elja Dekker

Datum

20 juli 2026

Ons kenmerk

UTR-CBB-26-125-HJ-LC

Betreft / Onderwerp: Evaluatie werken bij extreme hitte en code rood –
verzoek om structurele verbetermaatregelen.

Doorkiesnummer

+31 651406096

Email contactpersoon

henri.janssen@fnv.nl

Bijlage(n)

-

Geachte directie,

De afgelopen periode heeft FNV Spoor, samen met haar kaderleden, een uitgebreide evaluatie uitgevoerd onder medewerkers over het werken tijdens de recente hitteperiode en de afgekondigde code rood. De ervaringen van medewerkers uit vrijwel alle bedrijfsonderdelen laten een consistent beeld zien: ondanks bestaande richtlijnen en maatregelen blijkt de praktijk op veel punten tekort te schieten.

De in Bijlage 1 opgenomen praktijkervaringen vormen de feitelijke onderbouwing van deze brief en de daarin opgenomen voorstellen. Zij laten zien dat de knelpunten zich voordoen binnen vrijwel alle bedrijfsonderdelen van NS.

Extreme hitte treft niet iedere medewerker in gelijke mate. Medewerkers met een kwetsbare gezondheid, zwangerschap, chronische aandoeningen of medicijngebruik kunnen aanzienlijk meer gezondheidsrisico lopen. Een uniform hittebeleid moet daarom niet alleen algemene maatregelen bevatten, maar ook voorzien in individueel maatwerk wanneer de gezondheid daarom vraagt.

Voor onze leden staat één uitgangspunt centraal: de gezondheid en veiligheid van medewerkers moeten altijd vóór de dienstuitvoering gaan. Uit de ontvangen signalen blijkt dat dit tijdens de recente hitteperiode niet overal voldoende is geborgd.

De in deze brief opgenomen constatering en voorstellen zijn gebaseerd op de ervaringen die FNV Spoor de afgelopen periode heeft opgehaald onder leden en kaderleden uit alle onderdelen van NS. Een overzicht van deze praktijkervaringen is opgenomen in **Bijlage 1: Door leden aangedragen aandachtspunten en praktijkervaringen tijdens hitte en code rood**.

Wij constateren onder meer de volgende knelpunten:

- onvoldoende mogelijkheden voor extra herstel- en drinkpauzes;
- onvoldoende beschikbaarheid van gekoeld drinkwater op alle standplaatsen;
- het ontbreken van koele rustruimten op diverse locaties;
- onvoldoende beschikbaarheid van koelvesten en andere hittebeperkende middelen;
- gebrek aan geschikt zomeruniform voor direct personeel;
- cabines van treinen die door defecte airconditioning, automatische sluimerstand of onvoldoende voorkoeling onveilig warm worden;
- dienstregelingen waarin onvoldoende rekening wordt gehouden met extra drink-, toilet- en herstelmomenten;
- grote verschillen tussen standplaatsen en managementteams in de uitvoering van hittemaatregelen;
- werkplaatsen en technische locaties waar temperaturen ontstaan die de veilige uitvoering van werkzaamheden ernstig bemoeilijken;
- onvoldoende centrale afspraken over thuiswerken en tropenroosters voor functies waarbij dit mogelijk is.

Daarnaast constateren wij dat medewerkers regelmatig afhankelijk zijn van de persoonlijke afweging van een leidinggevende voor extra pauzes, ijs, water of aangepaste werkzaamheden. Gezondheidsbescherming mag echter nooit afhankelijk zijn van individuele interpretatie of lokale goodwill.

Wij verzoeken NS daarom om, samen met de vakorganisaties, een landelijk hitteprotocol te ontwikkelen dat is gebaseerd op de meest recente wetenschappelijke inzichten over de gevolgen van klimaatverandering voor veilig en gezond werken. Betrek daarbij arbeidshygiënist, bedrijfsarts, meteorologische deskundigen en medisch-wetenschappelijke experts op het gebied van de gezondheidseffecten van klimaatverandering. Het protocol moet niet alleen aansluiten bij de huidige praktijk, maar ook rekening houden met de verwachting dat perioden van extreme hitte vaker voorkomen, langer aanhouden en intensiever worden. Zo ontstaat een toekomstbestendig hittebeleid dat de gezondheid, veiligheid en duurzame inzetbaarheid van medewerkers ook op de langere termijn beschermt.

FNV Spoor doet daarbij de volgende concrete voorstellen.

1. **Landelijk hitteprotocol**

Ontwikkel, in samenwerking met de vakorganisaties en onafhankelijke deskundigen, één uniform en toekomstbestendig hitteprotocol. Baseer dit op de meest recente wetenschappelijke inzichten over de gevolgen van klimaatverandering voor veilig en gezond werken en leg daarin objectieve normen vast voor onder meer werkplekomstandigheden, temperatuurgrenzen, herstelmomenten, drinkwatervoorziening, werkkleding, ontziemaatregelen en aanpassing van werkzaamheden.

2. **Gezondheid vóór dienstuitvoering**

Leg expliciet vast dat medewerkers werkzaamheden mogen onderbreken of aanpassen wanneer de hitte een gezondheidsrisico vormt, zonder discussie of nadelige gevolgen.

3. **Verplichte extra herstelmomenten**

Voer bij code rood en vergelijkbare weersomstandigheden extra pauzes in en plan voor rijdend personeel minimaal één extra overstap van ten minste twintig minuten, waarbij de reguliere bijsturngsnormen niet gelden.

4. **Zomeruniform**

Ontwikkel en introduceer uiterlijk vóór de zomer van 2027 een volwaardig zomeruniform voor de betrokken medewerkers. Betrek de gebruikers nadrukkelijk bij de keuze en het testen van het uniform, zodat draagcomfort, functionaliteit en veiligheid optimaal zijn gewaarborgd.

5. **Voldoende gekoeld drinkwater**

Zorg dat op iedere standplaats en werkplek permanent gekoeld drinkwater beschikbaar is, ook op locaties zonder kiosk of Huiskamer.

6. **Veilige werkplekken**

Stel duidelijke normen vast voor maximale temperaturen in, verblijven, cabines, werkplaatsen, RBC en OCCR. Voor werkplekken die niet aan deze normen voldoen, moeten passende tijdelijke maatregelen worden getroffen totdat de werkplek aan de vastgestelde normen voldoet.

7. **Materieel en airconditioning**

Zet materieel waarvan de cabine geen veilige werkplek vormt door defecte airconditioning of onvoldoende verkoeling niet meer in voor dienstuitvoering. Leg deze verantwoordelijkheid niet bij de machinist.

8. **Betere dienstplanning**

Pas diensten aan zodat voldoende ruimte ontstaat voor drinken, toiletgebruik en herstel. Adviezen om veel te drinken zijn alleen uitvoerbaar wanneer de planning daarop is ingericht.

9. **Beschikbaarheid van hulpmiddelen**

Zorg dat koelvesten, ventilatoren, gekoeld water, eventueel ijsjes en overige hulpmiddelen gedurende de gehele dienst beschikbaar zijn, ook tijdens avonden en weekenden.

10. Werkbelasting en ontziemaatregelen

Wanneer beschermende werkkleding of persoonlijke beschermingsmiddelen verplicht zijn, moet NS tijdens perioden van extreme hitte passende ontziemaatregelen treffen. Dit omvat onder meer het verlagen van de fysieke werkbelasting, het inroosteren van lichtere of minder volle diensten, extra herstelmomenten, het aanpassen of rouleren van werkzaamheden en het beschikbaar stellen van voldoende mogelijkheden om af te koelen. Deze maatregelen moeten landelijk en eenduidig zijn vastgelegd en mogen niet afhankelijk zijn van de afweging van de individuele leidinggevende.

11. Tropenroosters en thuiswerken

Maak voor functies waarbij dit mogelijk is centrale afspraken over tropenroosters en extra thuiswerkmogelijkheden tijdens extreme hitte, zodat medewerkers niet afhankelijk zijn van lokale interpretaties.

12. Maatwerk voor medewerkers met een kwetsbare gezondheid

Ontwikkel een landelijke regeling voor medewerkers die vanwege een medische aandoening, zwangerschap, medicijngebruik of andere gezondheidsfactoren extra kwetsbaar zijn voor extreme hitte. Zorg ervoor dat zij zonder onnodige drempels gebruik kunnen maken van passende maatregelen, zoals aangepaste werkzaamheden, extra herstelmomenten, aangepaste diensten, thuiswerken waar mogelijk of vrijstelling van werkzaamheden wanneer veilig werken niet kan worden gegarandeerd.

13. Acute zorgsituaties tijdens code rood

Ontwikkel een uniforme regeling voor medewerkers die als gevolg van code rood onverwacht extra zorgtaken krijgen, bijvoorbeeld omdat kinderen niet naar school of de opvang kunnen of omdat mantelzorg voor een kwetsbare naaste acuut moet worden uitgebreid. Zorg ervoor dat medewerkers in dergelijke situaties gebruik kunnen maken van passende verlofregelingen of andere maatwerkoplossingen, zonder afhankelijk te zijn van de interpretatie van de individuele leidinggevende.

14. Monitoring en evaluatie

Evalueer iedere periode van extreme hitte gezamenlijk met de ondernemingsraad, vakorganisaties en deskundigen en leg verbetermaatregelen vast.

Wij verzoeken NS op korte termijn met FNV Spoor in overleg te treden om deze voorstellen uit te werken. De ervaringen van medewerkers laten zien dat de gevolgen van extreme hitte steeds groter worden. Dat vraagt om een structurele aanpak waarbij veiligheid, gezondheid en uitvoerbaarheid centraal staan. Wij verzoeken NS de in Bijlage 1 beschreven praktijkervaringen nadrukkelijk te betrekken bij de evaluatie van het huidige beleid en bij de ontwikkeling van een aangescherpt hitteprotocol.

Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Karel de Buijzer en Henri Janssen
Bestuurders FNV Spoor